

Una pinzellada sobre el III Aplec de Geologia de les Terres de Ponent i dels Pirineus

Vilanova de Meià 26, 27 i 28 de Maig del 2017

Amb motiu de la setmana dels Geoparcs Europeus del 2017. L'Associació Cultural "Les Terres del Marquesat", conjuntament amb l'Ajuntament de Vilanova de Meià i sota l'impuls del Dr. Josep Ma Mata-Perelló va organitzar el III Aplec de Geologia a Vilanova de Meià¹.

Aquest Aplec continua el camí iniciat fa uns 24 anys pel Dr. JM Mata-Perelló i l'Associació "Les Terres del Marquesat" per donar a conèixer el nostre País des de tots els àmbits culturals (naturalístic, geològic, històric, artístic, costumista, gastronòmic, industrial, etc.).

El divendres 28 de maig el Dr. JM Mata-Perelló inaugurà l'Aplec i a continuació ens parlà sobre l'interès de crear un "Parc Geològic i Miner a la Noguera", projecte en el que intervenen la majoria dels municipis del nord de la Noguera.²

Per conèixer bé un territori és imprescindible comptar amb una bona cartografia. En Juan Carlos Borrego, de l'Editorial Piolet, ens va presentar mapes dels Montsec i del Montroig a una escala molt detallada (1:20.000).

La Judit Sogas en mostrà com l'agermanament entre la geologia de Rubió de Sòls, el seu microclima i un procés de cultiu ecosostenible, han permès la recuperació del Xarel·lo, una varietat autòctona de raïm, i l'elaboració d'un vi blanc, el SOLSXAREL, de notables qualitats organolèptiques.³

En Ramon I. Canyelles ens parlà d'una proposta innovadora al territori que interrelaciona el paisatge, el vi, la gastronomia i les estrelles. Visitar les vinyes de Rubió de Sòls, el seu celler i fer un tast guiat pel vi, seguit d'un sopar a base de productes del territori i acabant amb una sessió d'observació astronòmica³

Després d'un sopar de germanor en Ramon I Canyelles, ens explicà les diverses constel·lacions que podem observar en el magnífic cel del Montsec i gràcies a un potent telescopi vàrem poder veure Júpiter i els seus quatre satèl·lits més grans, Ganimedes, Cal·listo, Ío i Europa.

El matí del dissabte 27 de maig en Ramon Bernaus ens portà a donar una volta per la zona del Montsec anomenada "La Fabregada". Després d'una pujada a l'antic castell situat dins la cova de les monges ens enfilarem a les esglésies de Sant Serni. Per tot arreu es pot gaudir de la majestuositat del paisatge i la geologia del Montsec.

Després de dinar en Ramon Bernaus ens va fer una visita a l'església parroquial de Sant Salvador de Vilanova de Meià. Edifici excepcional des del punt de vista arquitectònic i escultòric, declarat el 1984 bé d'interès cultural d'àmbit nacional.

La tarda del dissabte va estar dedicada íntegrament a diverses conferències sobre temes d'interès geològic.

L'Albert Vidal ens parlà sobre algunes de les intervencions paleontològiques fetes a Catalunya. Una de les que ens va cridar l'atenció fou la recuperació d'un crani d'Entelodont de la zona de Tàrraga. L'estiu del 2012 les "Terres del Marquesat" van fer una sortida pels voltants d'Alberola per veure unes petjades fòssils d'aquest curiós animal de la mida de una vaca.

En Josep Roqué i Rosell ens va mostrar el potencial de la radiació de sincrotró en l'estudi de la composició química en molts àmbits de les ciències (materials, medi ambient, química, geoquímica i

cristal·lografia). Aquesta tècnica no tan sols permet conèixer la presència de la majoria dels elements coneguts sinó fins i tot el seu estat d'oxidació, el seu entorn atòmic i la seva evolució química en el transcurs del temps. Tot això utilitzant mostres de molt petites, mil·lèsimes de mil·límetre (micres).

Una presentació d'en Joan Escuer ens va fer reflexionar sobre la sostenibilitat de la nostra societat i els límits ecològics de les energies renovables. Ens va mostrar les grans avantatges de les modernes tecnologies així com alguns dels perills potencials d'una mala aplicació de les mateixes: cracking, emmagatzematge subterrani en llocs on no s'han fet estudis geològics acurats. etc.

La Núria Verdeny presentà la creació, evolució i situació actual del projecte Geoparc de la Conca de Tremp-Montsec i del seu potencial com eina de desenvolupament sustentable del turisme dins del territori.

L'Antoni Lacasa ens va explicar la història d'un dels jaciments més importants de la paleontologia de Catalunya i d'Europa "la cantera de Meià o de Rúbies", relat que ha plasmat en el seu llibre "De la litografia a la paleontologia"

En Francisco Miguel Bravo va rebre una placa commemorativa per la seva tasca de recolzament al coneixement geològic del nostre País i a la donació d'una col·lecció de minerals al Centre d'Interpretació del Montsec de Meià.

La jornada es va tancar amb una entrega de Certificats d'Assistència i Participació Activa als inscrits a l'Aplec.

Com activitat lúdica nocturna, l'Ajuntament de Vilanova de Meià va organitzar una magnífica audició d'havaneres a càrrec del grup Boira.

Com última activitat de l'aplec, el diumenge 28 pel matí en Josep Ma Mata-Perelló ens va fer un recorregut geològic-paisatgístic pels voltants de Vilanova de Meià. Lluçars, Alentorn, Artesa de Segre, Vernet, Baldomar, Clua i la Vall d'Ariet.

Vàrem tenir una visió global de la tectònica de la zona, la formació del mantell del Montsec i el altres petits mantells com els de les Serres Marginals i el del Castellot d'Artesa de Segre.

El nostre periple va abastar des de petjades de quasi els últims dinosaures que trepitjaren la terra fa uns 68 milions d'anys fins muntanyes formades per petits microorganismes marins que visqueren fa uns 44 milions passant pel voluble recorregut del riu Segre

¹ www.marquesat.cat

² Llibret de Preactes del III Aplec de la Geologia de les Terres de Lleida i dels Pirineus, Vilanova de Meià, Maig del 2017 (26-28).

³ Cartulari de la Catalunya Comtal, nº 35, desembre del 2016, Barcelona. "RUBIÓ DE SÒLS : Natura entre vinyes, copes i estrelles" pgs 18-25